

A kisecseti
f a l u -
közösség
l a p j a

Kisecseti HÍRMONDÓ



Fotó: Munka Zsófia

Őszi csend

Sajtótörténet

KISECSET
ANNO

A kisecseti média legújabb-kori története – tudásunk szerint korábban nem volt ilyen – 1998-ban kezdődött. Az első, havi rendszerességgel megjelenő sajtótermék a **Pleva István** nevével összeforrt **Kisecseti Újság** volt, ami két hosszabb megszokottsággal ugyan, de csaknem 10 éven át szolgált a falu közösségének tájékoztatását, szórakoztatását. Két alkalommal is úgy látszott, hogy az újság megszűnik, de készítőinek mindig sikerült újraéleszteniük a lapot. A Kisecseti Újság kiadásának ez az emlékezetes korszaka aztán, a szerkesztő betegsége, illetve korai halála miatt, 2008-ban végleg lezárult.

Pleva István már fiatal korától mindenki közéleti emberként ismert. A környezetében élőket, amiben tudta, már akkor is segítette, és mindig figyelemmel kísérte a közösség ügyeit is. A kilencvenes években, amikor a civil kezdeményezések már országszerte több teret kaphattak, környékünkön is felbukkantak a helyi érdekeltségű sajtótermékek. Pista számára magától értetődő volt, hogy Kisecsetnek is kell, hogy legyen sajtó újsága. Számára egy lap szerkesztése és gondozása alkathoz igen kö-

zel álló tevékenységnek ígérkezett, amiről aztán, a következő években, a már megvalósult **Kisecseti Újság** olvasóközönsége személyesen is meggyőződhetett.

A lap 0. száma 1998. október 12-én jelent meg. Ez tulajdonképpen beharangozója volt a továbbiakban havi rendszerességgel megjelenő újságnak. Ezekről függetlenül azonban a lapnak több különszáma is napvilágot látott – rendkívüli események, nemzeti ünnepek alkalmából. Az első ilyen, szinte a lapindítás-

sal egy időben, 1998. október 19-én az önkormányzati választásokról adott tájékoztatót. A hivatalos 1. szám aztán 1998. november 4-én jelent meg, színes címlappal!

A szerkesztési munkát és az események fotózását **Pleva István** végezte. A szerkesztést és megjelentetését **Zachar Attila** (választási bizottság), **Moravcsik Ernő** (egyházközség), **Miklán Árpádné** (falugondnok), **Glózik László** (futball szakvezető) és **Szabó Marianna** (sokszorosítás) segítették. Ugyanakkor sokan voltak a névtelen segítők is, mivel az újságot a falu magáénak érezte, és Pistát is mindenki szerette. Bárkihez fordult segítségért, információért, mindenki szívesen állt rendelkezésére. Az így elindított lapot aztán 2000. januárjáig minden hónapban megkapták azok a kisecseti lakosok, akik érdeklődést mutattak a falu dolgai iránt, és igényt tettek erre.

Aztán hosszabb szünet következett, csak 2003. elején jelent meg újra a Kisecseti Újság. Ebben az évben hat száma és négy különszáma jutott el az olvasókhöz, akiknek ezután ismét nélkülözniük kellett a már megszokott olvasnivalót. 2007. júniusban újult meg harmadszor az újság. **Miklán Mária**, akkori polgármester kérte fel Pleva Istvánt a lap újraindítására, biztosítva az ehhez szükséges technikai feltételeket



Templombúcsú Kisecseten

Községünkben – mint az köztudott – november 4-én templombúcsút tartottunk. De talán nem mindenki tudja, hogy pontosan mit is akar ez az ünnep! A templombúcsú nem más, mint a templom névadójának ünnepe, mely régebbi időkben három napig tartott, ma azonban már csak egy napos ünnep. Annak idején Szent Imre napjának reggelén először szentmisét vagy istentiszteletet tartottak. Ezen a közeli és távolabbi településekből összehívták rokonság is részt vett. A megemlékezés után a helybeliek megvendégelték rokonaikat, majd ezt követően, kora délután litániára tértek vissza ismét a templomba.

A Kisecseti Katolikus Templom névadója Szent Imre herceg, így ezen a napon Órá emlékezve és Neki ajánlvá tartották meg községünkben a szentmisét délelőtt 11 órai kezdettel. De ki is volt Szent Imre herceg. Szent István és Boldog Gizella gyermekeként látott napvilágot Székesfehérváron. Pontos születési dátumát a történészek 1000 és 1007 közé teszik. Szűzességi fogadalma miatt az utókor, századokon át, nőies, finom, nem evilági alkatként idézte fel, pedig Imre herceg valójában erőteljes, férfias jelenség volt. Nevelésére rendkívüli gondot fordítottak. 1015-től Gellért, bencés szerzetes nevelte, majd tizenöt éves korában apja, István maga mellé vette. Huszonhárom éves korára Imre az elvárt tudományoknak rendkívül jó ismerője volt, és kiválóan teljesített a csatákban is. Mint jövendő uralkodótól elvárták tőle, hogy rangjának megfelelő házasságot kössön, s biztosítsa a dinasztia fennmaradását. A hagyomány három olyan királyi családót említ, ahonnan feleséget választhatott: a lengyel, horvát és görög uralkodóházat. Hogy végül kivel kötött házasságot, nem tudható, de az bizonyos, hogy a pár szüzi házasságban élt egymással. István 1031-ben, hatalmának és tekin-



Szent Imre a templom oltárképén

télyének tetőpontján Székesfehérvárról koronázásra készült. Egyetlen életben maradt fiát akarta megkoronáztatni. Valószínűleg erre az alkalomra készült Gizella királyné keze munkájával és irányítása alatt az a miseruha, amelyet később, átalakítva, 900 esztendőn keresztül koronázási palástnak használtak, és melyre az egész királyi család képét ráhímezték. Az ünnepi várakozás hangulatában érkezett a szomorú hír, hogy Imre herceget vadászat közben egy földűhódott vadkan halálra sebzett, így 1031. szeptember 2-án meghalt. A gyászír hatásától a krónika így számolt be: „Siratá őt Szent István és egész Magyarország vigasztalhatatlanul, nagy sírással...” Szent Imre alakját azóta a katolikus hagyomány az ifjúság védőszentjeként tiszteli. Kisecseten kívül pedig még több magyarországi település templomának is védőszentje.

Az oltárkép hátoldala

Matkovszki Nikolett

A L V É G T Ő L · A · F E L V É G I G

Az ecseti konyha kincsei 14.



Szalai Miklósról köztudott, hogy a hazai konyha kiváló művelője. Nemkülönben figyelmes férj is, hisz első felkeresünk alkalomával feleségét, Esztert ajánlotta figyelmünkbe, akinek tejfőlös pulykaragú levele receptgyűjteményünk egyik gyöngyszeme. Miklós, most szerénységét legyűrve, orcáját – manapság divatos módon – kelet felé fordítva egy izgalmas dél-dzsiái recepttel lepett meg minket. Kezdődjék hát a kaland!

SERTÉS

édes-savanyú mártásban

Hozzávalók: (4 személyre)

40 dkg kicsontozott karaj
1/2 dl étolaj (vagy 2 kanál zsír)
2 db vöröshagyma
3 gerezd fokhagyma
3 db közepes sárgarépa
2 db húsos paprika
3 db savanyú alma
2 evőkanál ketchup
1 üveg bambuszrügy (ha beszerezhető)
1 ananászkonzerv (darabolt)
4 dl paradicsomlé
sóz vagy vegeta, ízlés szerint
25 dkg rizs (köretként)

A húst ujnyi csikokra vágjuk, és egy nagyobb serpenyőben, a választott zsíradékban megpirítjuk, majd megpároljuk. A húscsikok kivesszük, helyükre a négybe vágott vöröshagymát, az aprított fokhagymát, és a durván reszelt sárgarépát tesszük. A zöldségeket összekeverjük, megsózzuk. Mikor félig megpirultak, a serpenyőbe daraboljuk a paprikát, az almát és a ketchuppal elkeverjük. További párolás után hozzáadjuk a bambuszrügyet, az ananászt és a paradicsomlevet. Végül visszatesszük a már előkészített húst is, és az egészet összefőzzük. Ízlés szerint, chilipaprikával ízesíthetjük. Forrón tálaljuk, köretként főtt rizst ajánlok hozzá.



Jó étvágyat kívánok!

Miklós

Kányádi Sándor:
Előhang ⁽¹⁹⁸²⁾

vannak vidékek gyönyörű tájak ahol a keserű számban édessé izesül vannak vidékek legbelül szavak sarjadnak rétegen gyopárként sziklás bércein szavak kapaszkodnak szavak véremmel rokon a patak szívemben csörgedez csobog télen hogy véjéim befagyok páncéлом alatt cincogat jeget-pengető hangokat tavaszok nyarak őszeim maradvékaim s őseim vannak vidékek viselem akár a bőrt a testemen meggyötörten is gyönyörű tájak ahol a keserű számban édessé izesül vannak vidékek legbelül.

Kányádi Sándor



Egy kedves olvasónk ajánlotta figyelmünkbe a verset – örömmel közöljük.

N É P I · G Y Ó G Y M Ó D O K

Téli időben

Nedves, hűvös időben könnyen megfázhatunk. Ha nem akarunk sokáig betegek lenni, akkor már a megfűléses tünetek jelentkezésekor, amikor még csak megborzongunk, facsar az orrunk, és érezni kezdjük a torkunkat, vegyük komolyan az egészet. A leghatásosabban úgy védekezhetünk a vírusok, baktériumok támadása ellen, ha felvértessük a szervezetünket és több frontos támadásba lendülünk.

A szervezet védelmi rendszerének mobilizálására kiválóan alkalmasak a keringést fokozó (3–5 cepp zsálya, fenyő, rozmarying illóolajait tartalmazó) illóolajok, vagy a sós vizes **meleg lábfürdők**. Egy lavór vízbe elég, ha 2–3 evőkanál konyhasót teszünk. A kb. 10 perces lábáztatást követően fontos, hogy azonnal húzzunk a lábainkra meleg zoknit és bújunk ágynba.

A betegség kezdetétől a végéig sok meleg folyadékot, **gyógyteákat** kell fogyasztani. Nát-

Fotó: arca.hu



Markovics Vera

Ételes napok

a népi időjárás jóslásában

December 13. – Luca napja
*Szent Lucának híres napja,
A napot rövidre szabja.
Ha Luca sárban jár
A karácsony hóban áll.*



December 25. – Karácsony, Eugénia napja
*A zöld karácsony rossz,
Fehér hűsvétot hoz.*



December 27. – János napja
*Ha János-nap borús,
A termés igen dús.*



December 31. – Szilveszter
*Ha Szilveszter nyugszik széllé,
Az újév derűvel kél fel.*

Kisecseti
HÍRMONDÓ

Minden érdeklődőnek (lakóhelyétől függetlenül), aki e-mail címét elküldi a **kisecsetbt@online.hu** címre, annak az újság lapszámait pdf formátumban, a megjelenéssel egy időben térítésmentesen elküldjük.

Kisecseti
HÍRMONDÓ

A kisecseti faluközösség lapja

Kiadja a Házvilág Kft. 1026 Budapest, Trombitás utca 26. Szerkesztők: **Léderer Pál** (felelős szerk.), Kacsári Lászlóné, Glózik László, Pribelszky Mónika - Fotó és lapterv: Fodor Attila A szerkesztőség címe: 1026 Budapest, Trombitás utca 26. Telefon: 06 (1) 331-4207, 06 (30) 932-4588, (30) 515-7049 E-mail: kisecsetbt@online.hu · Megjelenik: kéthavonta Fogyasztói ára: 50 Ft · Az újság éves előfizetési díja: 300 Ft Az előfizetést kisecseti lakosok számára az Élhét Falukért Egyesület díjváltással biztosítja.

Következő lapszámunk 2013. januárjában jelenik meg!



– Mindez arra bátorít minket, hogy a későbbiekben megpróbáljuk majd sajtjainkat piacon értékesíteni – mondja Juli. Terveik közt a túró- és az orjasajt készítés is megemlíti, illetve azt, hogy reményeik szerint egy-két éven belül sikerül majd terveiket megvalósítani.

– Hosszabb távon jó lenne, ha meg tudnánk belőle élni, teszi még hozzá, azaz, hogy nem-rég beléptek a kisállattenyésztő kamarába is.

A fekete ló... és az esküvő

Amikor körbevezet a szemmel láthatóan nagyobb teret kívánó kis gazdaságon, fotózás közben a lovakra terelődik a szó.

– Azt mondtuk, akkor házasodunk csak össze, hogyha lesz egy fekete lovunk: az volt a terv, hogy lovaskocsival megyünk majd az esküvőnkre – meséli Juli nagyokat nevetve, és azt is, hogy ezután lázas kutatásba kezdett az interneten, mígnem aztán rátalált Csillagra, a fekete lóra.

És, igaz ugyan, hogy az esküvő napjáig nem sikerült embert találni, aki be tudta volna fogni a kocsi elé, így idén augusztusban autókkal vonultak az esküvőre, a lényeg, hogy hűek maradtak elhatározásukhoz. Ma már

Miből lesz a kecskesajt?

...avagy, Barabás Julianna és Reinágl Gyula kisécseti találkozása

Juli...

Barabás Julianna fodrász ki nem állhatta az úpesti panelt, férjével és kislívával, Tamással zöldre, friss levegőre, térre vágytak. Amikor végre sikerült túlnúniuk a panelen, a fiatalasszony anyjához költöztek Sződligetre. Juli folytatta a hajvágást, de mellette kis italdiszkontot is működtettek, s bár voltak állatok a ház körül – édesanyja kb. 300-as tyúkfarmot tartott –, Juli be sem tette oda a lábát, mert félt tőlük. Akadt dolga elég a család körül is, hiszen megszületett előbb Szandra, majd Barbi, és ugye három gyerek nevelése nem sétagalopp.

Gazdasági kényszer hozta úgy, hogy a család 2001-ben Kisécsetre költözött: egyik szödligeti szomszédjuk volt idevalósi, ő adta a tippet Juliéknek. A gyerekek Romhányba jártak iskolába, majd a két nagyobb Balassagyarmatra gimnáziumba, ott is érettségiztek. Ők barátaik miatt mindig is visszavágytak a Duna partjára, úgyhogy most Sződön, illetve Sződligeten élnek, dolgoznak. Egyedül Barbi maradt Kisécseten, most is szülei házában lakik, onnan jár dolgozni Rétságra a Spektívába és tanulni Vácra közgazdasági esti gimnáziumba.

...és Gyula

Közben történetünk másik szálán Reinágl Gyula szintén a Duna partján, Gödön él, sikeres gumijavitó műhelyt üzemeltet, családja, egy lánya van, s szabad idejében a Kisécset határában lévő „vikendes” zónában pihení ki a heti munka fáradalmait. Imádja a természetet, az állatokat, és a véletlen úgy hozza, hogy lesz két kecskéje. Csakhogy a szabályok szerint az üdülőövezetben tilos haszonállatot tartani, úgyhogy Gyula - akinek mellesleg az arcára van írva, hogy ha valamit a fejébe vesz, akkor attól sem lsten, sem ember el nem tántoríthatja – felkerekedik, bejön a faluba, és szemrevételezi az eladó portákat. Végül a Felszabadulás téren „vet horgonyt”, a Dáni Jani évek óta őrösen állt és kissé már enyészetnek indult házát veszi meg. Előtte azonban még Juliék házába is becsönget, mert azon is kinn van az „Eladó” tábla, de a lak nem nyeri meg a tetszését. Annál inkább a ház asszonya, mint az később mindenki számára kézzelfoghatóvá válik.

A kecskék...

A népszerű Gyula igazi ezermester: mindenhez ért, és ha valamihez nem, akkor megtanulja. És bár lehet, hogy a lőkést az ideköltözéshez a két mellészegődött kecske adta, a házat eleve úgy választotta ki, hogy – ha munkahelye Gödön is marad – ez lesz új otthona. Az épületet apja és néhány barátja segítségével maga újíttotta fel és alakította át, tette korszerűvé és összkomfortossá. Ugyanígy – döntően az ő keze munkája nyomán – jött létre az a kis ház körüli gazdaság



egykori idegenkedésén ma már maga is mosolygó Juli és Jani végzik el. Juli emellett rendben tartja a házat is, és az ő feladata az egyre komolyabbá váló sajtkészítés is.

...és a sajt

Mikor arról kérdezzük a ház asszonyát, vajon Újpestről vagy Sződligetről hozta-e sajtkészítési tudományát, jót nevet. – Ildikótól tanultam mindent, és rettentően hálás vagyok neki, mondja. Vecserek Ildikórl van szó, persze,



„KISECSET PÜSPÖKE”

Érdekes kisécseti vonatkozású dokumentumra bukkant új munkatársunk, Munka Zsófia. Nevezetesen a Magyar Nemzeti Múzeum által 2002-ben kiadott *Múzeumi Hírlévlé* egy példányára, melyben beszámoló olvasható az akkortájt a váci Nagyréposti Palotában rendezett népi egy-



A Magyar Nemzeti Múzeumból kapható, 2002-ben kiadott, a Kisécseti Püspök szobráról írt beszámoló.



Ménes a Bakos-völgyben

„Királynők és katonák”

A természetes lőközösségekben értelemszerűen csődör(ök) is jelen vannak. Bár a *ménes* szó az egy vagy kevés számú ménhez tartozó lovak együtését jelenti, a mi viszonyaink között valójában ritkán élhet szabadon, a kancákkal együtt, csődör. Ilyen kivételes helyzetben figyelhető meg igazán a „lótársadalom” természetes felépítése. A közösség vezetője mindig az idősebbek közül kikerülő *vezérkanca*. Hogy mikor esznek, mikor isznak, mikor húzódnak árnyékba – ezt mindig ő dönti el, őt követik – meghatározott rangsor szerint – a többiek. A csikók „beleszületnek” anyjuk rangjába, és ennek megőrzését az anyakanca figyelve még sokáig biztosítja számukra. Ménesben felnövő csődöröket nem láttam a középmezőnynél feljebb jutni. Vesztély esetén azonban a csapat bármely tagjának azonnal védelmére sietnek. Ha idegen állat, nagyobb kutya merészkedett túl közel a lovakhoz, a csődör azonnal akcióba lépett és elkergette a tolakodót. Nem egyszer láttam méretes pásztorkutyát a – kinyújtott nyakú, lesunyit fülű, harapásra tárt szájú – csődör fogai elől, behúzott farkokkal menekülni.

Két testőr – két eszt

Egy alkalommal a pályán dolgozva, kutyák csaholására lettem figyelmes. Odanézek, és látom, hogy az egyik néhány hónapos csikó valahogy kívül keveredett a karámon, két kutya pedig tere-lő ösztönétől vezérelve, nagy élvezettel hajszolja a rémült állatot. Az próbál visszajutni a többiekhez,

Fodor Attila

Tisztelt Szerkesztőség!

...Az újságot talán még néhány hasznos információval is színesíteni lehetne, pl. tájékoztatás a kétbodonyi vásári napokról, amit ha jól tudok, kéthetente tartanak tavasztól őszig. Ezen kívül közzé lehetne tenni a helyi termelők kínálatát, pl. kinél lehet krumplit, friss zöldséget, tojást, stb. venni. Az ismert Kisokosokhoz hasonlóan a munkát vállalkórl is lehetne információt adni, pl. téli időben ki vállal favágást, nyáron kaszálást vagy egyéb szakipari munkát. Hasznos lenne talán szolgáltatók ajánlása is. Nyáron elromlott a mosógépünk, és komoly munkánkba került, mire egy megbízható szakembert sikerült találni. Például az ő nevét és elérhetőségét én is szívesen megosztanám másokkal, mert így, baj esetén bárki könnyebben elérheti a megfelelő szakembert. Továbbra is érdeklődéssel várom a lapot, munkájukhoz sok sikert kívánok!

Üdvözlettel: Asztalos Zsuzsa

Kedves Asztalos Zsuzsa!

Köszönjük levelét és javaslatait! Mi is úgy gondoljuk, hogy helyben termelők vagy munkát vállalók számára többlet bevételi forrás lehet, ha tevékenységükről minél többen tudomást szereznek, és az is hasznos lehet, ha – a már személyes tapasztalatok alapján másoknak is ajánlható – környékbeli szakemberek elérhetősegeit közzé tesszük. Az újság indulásakor már felhívtuk olvasóink figyelmét, hogy a Hírmondó minden helyi érdekeltségű hirdetését díjtalanul közöl, de ez így talán nagyon hivatalosan hangzott, és csak kevesen éltek a lehetőséggel. A levelében felsorolt konkrét példák alapján talán most mások is jelentkeznek, hiszen ajánlatuk a lapban folyamatosan jelen lehet, és így kölcsönösen jövedelmező új kapcsolatok is szülehetnek. Tehát változatlanul várjuk az ajánlatokat e-mailben, telefonon vagy személyesen. Önnek pedig még egyszer köszönjük közérdekű javaslatait!

Tisztelettel: a Hírmondó szerkesztői

Ha Kisécseten munkát, terményt, szolgáltatást, oktatást, telket, házat, bútort, berendezést, szerszámot gépet, járművet, használt holmit, vagy bármí más

KÍNÁL vagy **KERES,**

vagy adományozna, ajánlatát a Hírmondóban díjmentesen megjelentetjük, ha e-mailben, faxon, postán, telefonon vagy akár személyesen ejuttatja hozzánk.

Ismeretlen barátaink

Az elmúlt 10–15 évben lehetőségem nyílt, hogy olyan kis ménesek – lőközösségek – életét kísérjem figyelemmel, amelyek gyakorlatilag a természetben, saját ősi viselkedésformáikat megtartva élhettek, eközben pedig három éves, „iskolázott” tagjaikkal személyes kapcsolatba kerülve, további értékes tapasztalatokat szerezhettem.

Ismétlődő első találkozások

Tudjuk, úgy 3 ezer éve ismétlődik a jelenet, hogy az ember megáll a fiatal ló előtt, azzal a szándékkal, hogy a hátára üljön. A lovak tekintetében ilyenkor egyszerre bújókál bizalmatlanság de kíváncsiság is. Hogy a találkozásról milyen emléküik marad, az *mindig* az emberen múlik: érdeklődésük bizalomná érik-e, vagy bizalmatlanság, félelem urálja majd az emberhez való viszonyukat. A köztudatban még az él, hogy a hátaslovat be kell törni ahhoz, hogy elfogadja a hátára ülő lovast –, pedig erre nincs szükség. A fiatal lóval néhány lépésben stresszmentesen nyereghez lehet szoktatni, ha a csikó emberközelpben nőtt fel. Ilyen esetekben könnyen megtanul vezetéken (*futószáron*) körben járni, elfogadja a kantárt, majd a nyeretget, végül a lovas nyeregbe ülhet. Ez általában öt-hat találkozás után, minden nehézség nélkül megtörténik.

„Tartózkodó kisasszony”

Az igazsághoz tartozik azonban, hogy a kapcsolatfelvétel a fiatal lóval nem mindig ilyen egyszerű. Ha a csikó 3 éves koráig nem kerül emberközelpbe, bizalmának elnyerése sokkal nehezebb. Ha nincs szabad mozgását behatároló tér – istálló, karám vagy más, zárt terület –, akkor az ismerkedés még kalandosabb lehet. Ilyen volt egyik legérdekesebb találkozásom, egy szép, fekete arab kancával, aki hat hónaposan, választott csikóként, távolabbról érkezett a ménesbe. ltt szabadon élt, három éves koráig a többiekkel, egy kerített, több hektáros területen. Ősztől tavaszig pedig a világ még nagyobbra nyílt számára, mert akkor a karámat megnyitották, és a lovak szabad mozgását csak az Ural-hegység és az Atlanti óceán határolta volna, ha nem kötődnek erősen a hazai tájhoz: a Bakos-házhoz és a



A kacér tartózkodó